

P.Z. br. 82

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/16-01/76

URBROJ: 65-16-02

Zagreb, 27. lipnja 2016.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 23. lipnja 2016. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prim. dr. sc. Nadu Šikić, dr. med., ministricu rada i mirovinskoga sustava, mr. sc. Antu Vučića, zamjenika ministrice rada i mirovinskoga sustava, te Marinka Papugu, pomoćnika ministrice rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

akademik Željko Reiner

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/16-01/46
Urbroj: 50301-04/12-16-3
Zagreb, 23. lipnja 2016.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prim. dr. sc. Nadu Šikić, dr. med., ministricu rada i mirovinskoga sustava, mr. sc. Antu Vučića, zamjenika ministricu rada i mirovinskoga sustava, te Marinka Papugu, pomoćnika ministricu rada i mirovinskoga sustava.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM
OSIGURANJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2016.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4., a u vezi s člankom 57. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Prema odredbi članka 92. stavka 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13 i 33/15 - u daljnjem tekstu: ZOMO), korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, odnosno korisnicima invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, koji su ujedno i članovi obveznog mirovinskog fonda, sredstva kapitaliziranih doprinosa ostaju na osobnom računu dok ne ostvare prijevremenu starosnu, starosnu ili invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti.

Nadalje, odredbom članka 100. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/14) dano je pravo izbora određenim kategorijama članova obveznih mirovinskih fondova. Tako je propisano da članovi obveznog mirovinskog fonda čija su prava uređena propisom koji uređuje prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Zakon o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - Narodne novine, br. 128/99, 129/00, 16/01, 22/02, 41/08, 97/12 i 118/12), ili im se mirovina određuje prema tom propisu (Zakon o humanitarnom razminiranju - Narodne novine, br. 153/05, 63/07 i 152/08), a koji su u roku od 30 dana od stupanja na snagu toga Zakona odlučili ostati u obveznom mirovinskom osiguranju temeljenom na individualnoj kapitaliziranoj štednji, mirovinu ostvaruju u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti, ukoliko su stariji od 40 godina, dok će mlađi od 40 godina mirovinu ostvarivati prema posebnom propisu.

S obzirom na to da do sada niti jedna od dvije navedene kategorije članova obveznih mirovinskih fondova zapravo nije koristila prava iz mirovinskog osiguranja temeljenog na individualnoj kapitaliziranoj štednji, već isključivo koriste prava iz obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti, potrebno je sredstva koja se nalaze na njihovim osobnim računima prenijeti u državni proračun, kako bi se osiguralo tekuće financiranje mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Ovim prijedlogom zakona predlaže se da korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisu koji uređuje prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, ili kojima je mirovina određena prema tom propisu, a koje su ostvarene do 31. kolovoza 2015. godine, prestaje članstvo u obveznom mirovinskom fondu 1. rujna 2015. godine, a da se ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenese putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun. Na ovaj način samo bi korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad stečene prema članku 15. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji su pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad stekli s osnova sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, sredstva ostala na osobnom računu do ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema posebnom ili općem propisu.

Također se predlaže da korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 79/07, 35/08, 40/10 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 121/10, 61/11, 114/11, 76/12, 112/13 i 133/13), koji je bio na snazi do 31. prosinca 2013. godine, kao i korisnicima invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti prema ovome Zakonu, a koji su to pravo ostvarili do 31. kolovoza 2015. godine, prestaje članstvo u obveznom mirovinskom fondu 1. rujna 2015. godine, a da se ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenese putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun.

Isto tako, predlaže se da se članu obveznog mirovinskog fonda kod kojega nastane djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu ili pravo na privremenu invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, odmah nakon ostvarivanja tog prava sredstva s osobnog računa prenose u državni proračun jer ovi korisnici mirovinu ostvaruju isključivo u I. mirovinskom stupu. Također, korisnici mirovine prema posebnom propisu i dalje će, kao i do sada, ostvarivati pravo na mirovinu samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, samo što se više neće sredstva s osobnog računa prenositi u državni proračun u trenutku ostvarivanja prava na mirovinu, što je gubitak za državni proračun. Korisnicima mirovine prema posebnom propisu kapitaliziraju se doprinosi na osobnom računu dugi niz godina, tijekom radnog vijeka, iako se unaprijed zna da će na kraju biti prenesena u državni proračun. Budući da se predloženim tekstom zakona pojedina pitanja uređuju odredbama koje imaju povratno (retroaktivno) djelovanje, potrebno je istaknuti da je isto neophodno, s obzirom na okolnost da je Vlada Republike Hrvatske temeljem ovlasti iz članka 1. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 115/14), ta pitanja prethodno uredila uredbom sa zakonskom snagom. Naime, pitanja iz ovog prijedloga zakona Vlada Republike Hrvatske je uredila Uredbom o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 93/15), kojom su utvrđeni i konkretni rokovi postupanja. Te odredbe je, u skladu s ustavnim odredbama iz članka 88. Ustava Republike Hrvatske i Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora, nužno potrebno preuzeti i potvrditi zakonom koji se sada predlaže. Ujedno, predlaže se i prestanak važenja navedene Uredbe.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Predloženim zakonom povećali bi se prihodi od doprinosa u državnom proračunu Republike Hrvatske i to za 90.100.000 kuna u 2016. godini, 110.000.000 kuna u 2017. i 130.050.000 kuna u 2018. godini. Povećanje prihoda od doprinosa za 2017. i 2018. godinu odnosi se na sredstva s osobnih računa u obveznim mirovinskim fondovima novih korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti, koja bi se prenosila u državni proračun odmah nakon ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13) predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku, radi osobito opravdanih razloga. Naime, Uredba o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju, koja se prenosi u zakon, donesena je temeljem ranije važećeg Zakona o ovlasti Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 115/14), te je njezino važenje ograničeno temeljem odredbe članka 4. Zakona o ovlasti Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 102/15) i važi najdulje do 30. lipnja 2016. godine. Iz navedenog razloga predlaže se i stupanje na snagu zakona prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 33/15 i 93/15), u članku 92. stavku 2. iza riječi: "prijevremena starosna mirovina," dodaju se riječi: "invalidska mirovina zbog profesionalne nesposobnosti za rad ili".

Stavak 5. mijenja se i glasi:

"(5) Član obveznog mirovinskog fonda kod kojega je nastala profesionalna nesposobnost za rad s pravom na invalidsku mirovinu prema posebnom propisu, ili kod kojega je nastao djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu prema posebnom propisu, ostvaruje pravo na mirovinu samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, a sredstva kapitaliziranih doprinosa ostaju na osobnom računu člana obveznog mirovinskog fonda do ostvarivanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu, starosnu mirovinu ili invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti."

Iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

"(7) Član obveznog mirovinskog fonda kod kojega nastane djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu ili pravom na privremenu invalidsku mirovinu prema ovome Zakonu, može ostvariti pravo na tu mirovinu samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, a ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenosi se danom ostvarivanja prava na mirovinu putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun."

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 2.

(1) Iznimno od članka 1. stavka 2. ovoga Zakona, korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisu koji uređuje prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, ili kojem je mirovina određena prema tom propisu, koji je to pravo ostvario do stupanja na snagu Uredbe o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 93/15), prestaje članstvo u obveznom mirovinskom fondu 1. rujna 2015., a ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenosi se putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun.

(2) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/204, 92/05, 43/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 79/07, 35/08, 40/10 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 121/10, 61/11, 114/11, 76/12 i 133/13), kao i korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti prema

Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 33/15 i 93/15), koji je to pravo ostvario do stupanja na snagu Uredbe o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 93/15), prestaje članstvo u obveznom mirovinskom fondu 1. rujna 2015., a ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenosi se putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun.

Članak 3.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 93/15).

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Utvrđuje se da se korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ostvarene pod povoljnijim uvjetima od uvjeta utvrđenih Zakonom o mirovinskom osiguranju, mirovina određuje kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, tj. u I. mirovinskom stupu.

Osim toga, propisuje se da član obveznog mirovinskog fonda kod kojega je nastala profesionalna nesposobnost za rad s pravom na invalidsku mirovinu prema posebnom propisu, ili kod kojega je nastao djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu prema posebnom propisu, ostvaruje pravo na mirovinu samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, a sredstva kapitaliziranih doprinosa ostaju na osobnom računu člana obveznog mirovinskog fonda do ostvarivanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu, starosnu mirovinu ili invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti. Također, član obveznog mirovinskog fonda kod kojega nastane djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu ili pravom na privremenu invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, može ostvariti pravo na tu mirovinu samo u I. mirovinskom stupu, a ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenosi se danom ostvarivanja prava na mirovinu putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun.

Uz članak 2.

Ovom prijelaznom odredbom propisano je da iznimno od članka 92. stavka 5. Zakona o mirovinskom osiguranju, korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisu koji uređuje prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, ili kojem je mirovina određena prema tom propisu, koji je to pravo ostvario do 31. kolovoza 2015. godine, prestaje članstvo u obveznom mirovinskom fondu 1. rujna 2015. godine, a ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenosi se putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun.

Također, utvrđuje se da korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema prethodno važećem Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 79/07, 35/08, 40/10 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 121/10, 61/11, 114/11, 76/12 i 133/13), kao i korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti prema važećem Zakonu o mirovinskom osiguranju, koji je to pravo ostvario do 31. kolovoza 2015. godine, prestaje članstvo u obveznom mirovinskom fondu 1. rujna 2015. godine, a ukupna kapitalizirana svota doprinosa s osobnog računa prenosi se putem Središnjeg registra osiguranika u državni proračun.

Budući su sredstva prikupljena iz doprinosa nedostatna za podmirenje tekućih isplata ovih mirovina, potrebno je sredstva sa osobnih računa korisnika navedenih mirovina prebaciti u državni proračun radi potrebe financiranja istih.

Uz članak 3.

Ovom odredbom propisuje se prestanak važenja Uredbe o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 93/15).

Uz članak 4.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

**TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA,
ODNOSNO DOPUNJUJE**

Članak 92.

(1) Osiguraniku mlađem od 55 godina života ili osiguranom kraće od 10 godina u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje kod kojeg je nastao potpuni gubitak radne sposobnosti određuje se invalidska mirovina kao da je osiguranik bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

(2) Osiguraniku osiguranom u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje starosna mirovina i prijevremena starosna mirovina, invalidska mirovina zbog opće nesposobnosti za rad, invalidska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, odnosno obiteljska mirovina nakon smrti osiguranika ostvarena pod povoljnijim uvjetima od uvjeta utvrđenih ovim Zakonom određuje se kao da je osiguranik bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

(3) Članovima obitelji umrlog osiguranika mlađeg od 55 godina života ili osiguranog kraće od 10 godina u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje određuje se obiteljska mirovina za ukupni mirovinski staž umrlog osiguranika kao da je osiguranik bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

(4) U slučajevima ostvarivanja prava na mirovinu prema stavcima 1., 2. i 3. ovoga članka, nositelj provedbe obveznoga mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje prenijet će u državni proračun ukupnu kapitaliziranu svotu doprinosa osiguranika iz tog osiguranja s osobnog računa osiguranika.

(5) Član mirovinskog fonda kod kojega je nastala profesionalna nesposobnost za rad s pravom na invalidsku mirovinu prema posebnom propisu, odnosno kod kojega je nastala profesionalna nesposobnost za rad s pravom na invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju koji je bio na snazi do stupanja na snagu ovoga Zakona ili kod kojega je nastao djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu prema ovome Zakonu ili posebnom propisu ili koji stekne pravo na privremenu invalidsku mirovinu prema članku 57. ovoga Zakona, može ostvariti pravo na mirovinu samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, a sredstva kapitaliziranih doprinosa ostaju na osobnom računu člana fonda dok član ne ostvari pravo na prijevremenu starosnu, starosnu ili invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti.

(6) Osiguraniku koji prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruje prema posebnom propisu pod povoljnijim uvjetima kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili mu se mirovina određuje prema tom propisu, a koji nije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/14) izvršio izbor ostanka u obveznom mirovinskom osiguranju individualne kapitalizirane štednje, ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne ili opće nesposobnosti za rad, odnosno starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema posebnom propisu, kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti.